

Fidesz-MIÉP együttműködés

SAJTÓVITA

Political Capital

2002-03-19 11:28

A MIÉP bejelentette: több mint 100 jelöltjét visszalépteti a második fordulóban a Fidesz javára. Csurka István szerint a MIÉP hathatós támogatására feltétlenül szüksége lesz a nemzeti oldalnak az áprilisi országgyűlési választásokon, ezért 100 fölötti helyen fogja megadni a támogatást a Fideszben egyesült erők számára, azaz lépteti vissza jelöltjeit a második fordulóban. Ha a MIÉP várakozásai teljesülnek, és harmadik erőként egy igen komoly nemzeti szavazótábor tudhat maga mögött, nem fogható fel körön kívüli segéderőként, mert ez igen méltánytalan volna szavazótáborával, a keresztény magyar társadalom radikális változásokat kívánó részével szemben – jelentette ki a politikus. Mint mondta, becsületes, nyílt megállapodást kell kötni, számításaik szerint jelöltjeik 10-20 választókerületben végezhetnek az 1-2. helyen, és 100 fölötti helyen fogja a MIÉP megadni a támogatást a Fideszben egyesült erőknek. Fidesz-Magyar Polgári Párt feladata a polgárok, családok érdekeinek mindannyiunk számára napról napra újabb sikereket hozó képvisellete és érvényesítése – reagált Csurka István kijelentésire Várhegyi Attila, a Fidesz választmányi elnöke közleményében. Várhegyi hangsúlyozta, hogy pártja más pártok hatalomról folytatott vitáiban nem vesz részt. – Véget ért a Fidesz bújócskája. Összenőtt, aminek az összetartozása az utóbbi hónapokban egyre láthatóbbá vált – reagált Csurka István kijelentésére Kovács László. Az MSZP elnöke szerint az egykori liberális, magát jobbközép pártnak nevező Fidesz szakított a konzervatív hagyományokkal. Mint fogalmazott Antall József annak idején kizárta, Orbán Viktor viszont visszavette Csurka Istvánt. Úgy vélte: az, ami történt, a demokrácia hívei körében – idehaza és külföldön – szalonképtelenné tette a Fideszt. Most viszont a választásokon múlik, hogy a Fidesz-MIÉP összefogás ne tegye szalonképtelenné az országot. (Napirend: 2002. március 6.)

Az MDF a Fidesszel kötött együttműködési megállapodásával megszabta koalíciós szándékait és határait is; a demokrata fórum a parlamenti pártok közül egyedül a Fidesszel tud és akar koalíciót – mondta Dávid Ibolya Fürgeden. Az MDF elnöke, igazságügy-miniszter így reagált Csurka Istvánnak, a MIÉP elnökének bejelentésére, miszerint pártja az országgyűlési választások második fordulójában kész akár több mint 100 jelöltjét visszaléptetni a Fidesz-MDF javára.

Üzleti ajánlatnak minősítette Kuncze Gábor Csurka Istvánnak azt a bejelentést, hogy a MIÉP több mint 100 jelöltet kész visszaléptetni a választások második fordulójában a Fideszben egyesült erők javára. Az SZDSZ elnöke győri sajtótájékoztatóján kifejtette: a MIÉP értékrendje nem európai értékrend, a MIÉP-pel együttműködve az Európai Unióhoz nem lehet csatlakozni. Kuncze Gábor a miniszterelnök-jelöltek vitájával kapcsolatos levélváltásokat úgy értékelte: a felek mindent elkövetnek azért, hogy a vita ne jöjjön létre.

Orbán Viktor elmondása szerint a Fidesz minden megállapodást megkötött, amit meg szeretett volna kötni a választásokkal kapcsolatban. A kormányfő az RTL-Klub hírműsorában kérdésre válaszolva beszélt a MIÉP azon ajánlatáról, amely szerint készek arra, hogy a választások második fordulójában több mint száz jelöltjüket léptessék vissza a Fideszben egyesült erők javára. (Napirend: 2002. március 7.)

Összefoglalás

Érvek Fidesz-MIÉP együttműködés ellen:

- az biztos, hogy egy kisebbségi kormány támogatásáért cserébe a MIÉP olyan pozíciókat kérne, amelyben felelősség nélkül juthat hatalmi helyzetbe, és ez az ország számára káros
- a MIÉP kész támogatni a Fidesz-t a választásokon, s ezért cserébe az Állami Számvevőszék és a Magyar Nemzeti Bank alelnöki tisztségét, továbbá a kulturális és az oktatási miniszteri posztra tartana igényt

- a miniszterelnök és a jelenlegi Fidesz-elnök már többször nyilvánosan kizárta a MIÉP-pel való koalíciókötést
- a MIÉP-pel való tudatos együttműködés, az általa képviselt látens és manifeszt antiszemitizmus és kisebbségellenesség nem csak a baloldal számára fenyegető
- a Fidesz-MIÉP együttműködés veszélyezteti a demokráciát
- a MIÉP nem szövetséges a jobboldalnak

Érvek Fidesz-MIÉP együttműködés mellett:

- a Fidesz nem azért tett gesztusokat a MIÉP-nek, illetve a MIÉP-szavazóknak, mert el akarja csábítani azokat, hanem csak azért, hogy a második fordulóban biztosan menjenek el szavazni, és az állva maradt Fidesz-jelöltet támogassák
- a választásokat követően már többször is bebizonyosodott, hogy az előzetesen tett fogadalmaknak nincs nagy jelentősége, a szükség, a kormányalakítás lehetősége ugyanis nagy úr
- majd a választók eldöntik, hogy kit milyen felelősséggel bíznak meg

Kuncze Gábor „annak kapcsán, hogy a MIÉP támogatna egy kisebbségi Fidesz-kormányt, a szabad demokrata pártelnök kijelentette (In: Újhegyi Katalin: Fidesz-MIÉP-háttértárgyalások, **Népszava**, 2002. február 28.): az erről szóló háttértárgyalások már folyhatnak is.

Az együttműködést Kuncze szerint megalapozza a Pannon Rádió frekvenciához juttatása, a Vasárnapi Újság életben tartása, de az is, hogy Grespi Lászlót az utolsó pillanatig hivatalában hagyták. Az biztos, hogy egy kisebbségi kormány támogatásáért cserébe a MIÉP olyan pozíciókat kérne, amelyben felelősség nélkül juthat hatalmi helyzetbe, és ez az ország számára káros”.

Az **MSZP** elvárja (u.o.) „a Fidesz vezetőitől, hogy a MIÉP-hez hasonlóan világosan mondja meg, mik a valóságos koalíciós tervei. A MIÉP alelnöke (...) kijelentette: pártja **kész támogatni a Fidesz-t a soron következő választásokon, s ezért cserébe az Állami Számvevőszék és a Magyar Nemzeti Bank alelnöki tisztségét, továbbá a kulturális és az oktatási miniszteri posztra tart igényt.** Az MSZP szerint átlátszó, hazug és megtévesztő az a Fidesz által már az előző választások előtt alkalmazott érvelés, hogy egymaga is képes többséget szerezni. (...) Az MSZP felszólítja a Fideszt, hogy ne kísérelje meg újra félrevezetni a közvéleményt, ahogyan négy évvel ezelőtt tette, amikor a választásokig a mostanihoz hasonló érvekkel próbálta leplezni a később mégis megkötött, rossz emlékű Orbán-Torgyán-paktumot”.

Lakner Zoltán szerint (Négy kérdés a MIÉP-ről, **Élet és Irodalom**, 2002. március 1.) „a hazai közéletnek a MIÉP parlamenti párttá válása óta meghatározó kérdése a többi párt viszonya Csurka István alakulatához. A politológusok is megosztottak abban, rendszerellenes, szélsőséges vagy az alkotmányos kereteket tiszteletben tartó radikális pártról van-e szó. A pártok vezetőinek viszonya is igen eltérő a MIÉP-hez. A jelenlegi kormánypártok többször is – a leglátványosabban és a legkövetkezetesebben a médiakuratóriumok megválasztásakor – a maguk céljai érdekében vélték felhasználhatónak a legkisebb parlamenti pártot. Igaz, az együttlészavazást mindig 'véletlenül', illetve a MIÉP szuverén döntéseként értékelték, látványosan kerülve bármiféle nyilvános találkozót, megegyezést. A szocialisták és a szabad demokraták viszont egyenesen antiszemita és gyűlöletkeltő pártnak tekintik a MIÉP-et, amelynek törekvéseit elutasítják, és elutasítást várnak másoktól, így a Fidesztől is”.

Lakner úgy véli mind a kormánypártok, mind az ellenzék „viselkedéséből egyértelműen látszik, hogy a Magyar Igazság és Élet Pártjához való viszony neuralgikus pontja a magyar politikai életnek. Nyíltan közösséget vállalni, szövetséget kötni e párttal egyik releváns politikai erő sem kíván. Ellenben időnként meglehetősen nagy a csábítás arra, hogy a MIÉP parlamenti támogatását, de főleg szavazóit megszerezve biztosítsa győzelmét a kormányoldal egyes vitás ügyekben, vagy akár a parlamenti választásokon. Az ellenzék pedig épp ezeket a sosem hivatalos együttműködéseket vagy az ezekre vonatkozó feltételezéseket használja fel arra, hogy a MIÉP-hez való viszonyból vezesse le a Fidesznek a demokratikus intézményrendszerhez való viszonyát. Szerintük a feltételezett együttműködés egy jövőbeni szövetség előképe, amely **veszélyezteti a demokráciát.** Ezért a mostani választás a demokrácia jövőjéről szólna, amellyel a **Fidesz–MIÉP-koalíciót** kell elutasítani”.

Lakner szerint „mindkét párt tagadja, hogy szövetkezne a másikkal, azt pedig még inkább, hogy ilyen szövetség, amely akár egy jövőbeni koalíció alapjául szolgálhatna, máris létrejött volna. A MIÉP elnöke azonban nem zárja ki, hogyha mindkét párt megfelelő választási eredményt ér el, lehetséges volna valamiféle kormányzati együttműködés, például a kisebbségi Fidesz-kormány külső támogatása. **A miniszterelnök és a jelenlegi Fidesz-elnök már többször nyilvánosan kizárta a MIÉP-pel való koalíciókötést.** Mégis, a most lezáruló ciklusban több kérdésben is elfogadták a MIÉP támogatását – aminek mintegy viszonzásaként a MIÉP számára kedvező szabályozást (szabályozatlanságot) hagytak érvényben a házszabályban, így Csurkákék frakciója fennmaradhatott. A Fidesz-kampány egyes hangjai – itt főként a kommunistázásra és az azzal immár szinonim 'boszorkányozásra' gondolok – a radikálisabb MSZP-ellenességre szomjazókat, így akár a MIÉP-szavazók egy részét is elérni lehetnek képesek. Nehéz határt vonni a MIÉP és a Fidesz szavazóinak szóló retorikai fogások között: a Fideszt mindig is erőteljes MSZP-ellenesség jellemezte. Éppen ez lehet a **közös pont** a jelenlegi kormánypárt és a MIÉP politikájában. A Fidesz, vagy legalábbis a hozzá tartozó értelmiségi hálózat egy része még azzal is érvelhet, hogy szerencsésebb, ha a Fidesz elveszi a MIÉP táborának egy részét, mert ezzel akár a MIÉP parlamentbe kerülése is megakadályozható. Ha valóban létezik ilyen vélekedés a Fideszen belül vagy a körül, akkor az, nézetem szerint, **hibás és veszélyes. A MIÉP-pel való tudatos együttműködés, az általa képviselt látens és manifeszt antiszemizmus és kisebbségellenesség nem csak a baloldal számára fenyegető.** Téved, aki a MIÉP-et irányíthatónak és szabályozhatónak, egy eldobható eszköznek tartja a jelenlegi ellenzék elleni politikai küzdelemben. **A MIÉP nem szövetségese a jobboldalnak:** az MSZP-ellenesség csak a trójai faló, amellyel a hatalom közelébe kerülhet, s ezt a hatalmat nem osztaná meg mással, így a Fidesszel sem”.

Lakner szerint helytelen a Fidesz és a MIÉP közötti együttműködés lehetőségének lebegtetése a Fidesz vezetői részéről. Lakner úgy véli ezért, **„nem elég, ha a Fidesz vezetői a MIÉP-pel való formális koalíciókötés lehetőségét zárják csak ki. Bármiféle együttműködést és annak látszatát is el kell utasítani.** Az esetleges parlamenti egyútt szavazás valóban a véletlen műve lehetne csak. Nem a MIÉP-szavazókkal kell választást nyerni. Más irányból, például a bizonytalan szavazók egy részének mozgósításával kellene gyarapítania táborát a kormánypártnak, és ennek lehetőségeit kellene komolyan megvizsgálnia. Kétségtelen, hogy a már amúgy is 'porondon lévő' szavazók időleges vagy tartós átállítása könnyebb feladatnak tűnik, de az **ezért fizetett ár túlságosan nagy lehet.** Vagy a MIÉP nyújtja be a számlát a támogatásért, vagy fideszessé lett szavazókat kell kiszolgálni. **Aki nem húzza meg világosan a választóvonalat maga és a MIÉP között, az a MIÉP ideológiáját, világnézetét és retorikáját szalonképesé és mindennapossá teszi.** A MIÉP nem fogadja el a rendszerváltás lezárulásának tényét sem: hatalomba engedése vagy programjának akár csak részbeni elfogadása a rendszer legitimációját kezdené ki, s az ország stabilitását ásná alá”.

Lakner véleménye szerint „az elmúlt négy évben a kormánypártok a nemzeti érdekek elhanyagolásával vádolták az ellenzéket, míg utóbbiak szerint a Fidesz számos lépése veszélyezteti a demokratikus rendet. Ma abban sincs konszenzus, hogy a felek elismerjék egymásról: mindannyian szeretik a hazájukat és mindannyian demokraták. Az MSZP és az SZDSZ szerint a demokratikus rendet veszélyezteti a Fidesz és a MIÉP valamennyi együttes akciója. Ezzel, az előbbiek alapján, magam is egyetértek. Azzal azonban már nem, hogy a Fidesz és a MIÉP között olyan együttműködés létét feltételezik, amelyre nincs bizonyíték. **Az időnként egybeeső közös érdekek és egyútt szavazások nem jelentenek koalíciós előkészületeket.** **Szerencsétlen, ön- és közveszélyes a MIÉP-pel való együttműködés.** Nem lehet nem tudomást venni a MIÉP-ről, nem lehet nem elítélni például ifjabb Hegedűs cikkét vagy a Magyar Fórum hetente tapasztalható hangvételét. De ugyancsak szerencsétlen és veszélyes, ha a MIÉP-hez való viszonyt a demokrácia próbakövének tekintik, és bármely politikai kérdésbe belekeverendőnek tartják a MIÉP-et. Éppen ezzel emelik fel ezt az egyébként kis pártot, ezzel viszik be a köztudatba szélsőséges gondolatait és hangvételét. A legnagyobb veszély a MIÉP-pel kapcsolatban a megszokás. Minél többször ismétlik a MIÉP-politikusok mondatait – akár azok is, akik élesen elítélik azokat –, annál inkább hozzásegítik őket ahhoz, hogy eszméik beépüljenek a közgondolkodásba. Sokan mondják, Ausztriában sem vált be a Haider-féle FPÖ ignorálása, másfél évtized alatt a kiutált Szabadságpárt koalíciós partnerré lett, ezért van szükség a folytonos

elhatárolódásra. Nem térnék ki az FPÖ és a MIÉP összehasonlíthatóságára, mert nem ez a lényeg”.

Lakner szerint „a Fidesznek a MIÉP-szavazók megnyerésére tett kísérleteként is értékelhető retorikai gesztusai nem okoztak drámai változást: nem fogynak a MIÉP-hívek, és nem emelkedett a Fidesz támogatottsága sem az utóbbi hónapokban. Felmérhetetlen, hogy egy tudatos MIÉP-irányultságú kampány mennyire gyarapítaná a Fidesz-tábort, és mennyit vinne onnan. Az MSZP 1998-ban a két választási forduló között teleplakátolta Budapestet az 'Orbán-Torgyán-Csurka' feliratokkal. Az elriasztás szándéka annyiban sikeres volt, **hogy a szocialista szavazótábor jelentős részét aktivizálta**. A választást azonban mégis elvesztette az MSZP. Az 'egyet fizet hármat kap' kampánnyal hozzájárult ahhoz, hogy nyilvánvalóvá tegye a jobboldali összefogás tényét, segítve a korábban kissé tanácstalan nemzeti-konzervatív szavazók tájékozódását. A Fidesz és az MSZP aligha szerezhette döntő fölényt a MIÉP-et középpontba állító kampánnyal. Ez csak arra lehet alkalmas, hogy a MIÉP-nek biztosítson ingyenpropagandát, jelentőségénél jóval nagyobb publicitást. **Ha naivitás, akkor is vállalhatóan érzem: amennyiben bizonyos célok csak a MIÉP-pel érhetők el - akár a vele való együttműködés, akár a vele való riogtatás által –, úgy le kell mondani róluk**”.

A Népszava újságírója szerint (Aki magyar, kettőt vesz, Népszava, 2002. március 2.) „a MIÉP-es javában készül a koalícióra, hogy aztán kormányra mehessen az ő kedves Fideszével, bárhogyan vonakodjon is az. A MIÉP-es jól tudja, hogy ez csak afféle múltó mórlikálás, mert a MIÉP nélkül nincs Fidesz-hatalom, legalábbis az utóbbi hetek felmérései szerint. A helyzet ugyanis most úgy áll, hogy a szocialisták és a szabad demokraták együtt leválthatják a jobboldalt; mégpedig egy MIÉP-pel netán súlyosbított koalíciót is. Amiből tehát mindenképpen az következik, hogy **még ha sikerülne is a Fidesznek javítani valamit az esélyein, a MIÉP nélkül semmire se megy**. Ha pedig a MIÉP nélkülözhetetlenné válik a hatalom megtartásához, akkor **nagyon adnia kell a jólneveltség látszatára**. Végére a Fidesz-MDF páros konszolidált konzervatív erőként hirdeti magát, így aztán nem engedheti meg magának, hogy holmi utcai hőzöngők pártjával közösködjön. A Magyar Fórum-beli cikkeket, a lakossági fórumokon hallható 'elragadtatott' beszédek még csak megpróbálhatják elfeledtetni, de a nyíltszíni randalírozás tilos, mert ott mindig feltűnik legalább egy hívatlan kamera, és máris lőttek a komilfó nemzeti érdekképviselő imázsának. Nem biztos persze, hogy ezt a taktikai önmérsékletet könnyű lesz a pártaktivistákkal elfogadtatni, de hát kockázat nélkül kényelmes fáklyásmenet volna a politika. Ha vállalható partnerré kényszerül a Fidesz-MDF mellett, Csurka meglepően nagy áldozatokra lesz képes. Persze **szeretne ő kimaradni ebből a koalícióból, mert tudja, hogy kívülről még jobban sakkban tarthatná a Fideszt; a nélkülözhetetlen parlamenti támogatásért apránként többet kaphatna, mint hivatalos szövetségesként**. Ehhez azonban a jelenlegi koalíciónak, ha csak éppenhogy, de kormányképesnek kellene lennie a MIÉP nélkül. Ellenkező esetben a MIÉP 'fel fogja áldozni' magát a hatalom oltárán; az áldozatot pedig, bárha nem szívesen, de el is fogadják majd tőle a derék 'konzervatívok'. Már dolgoznak az ideológiai alátámasztáson: tudvalevő, hogy hazaárulóktól kell megvédelmeznünk az országot, olyan nemzetietlen bolsevik bunkóforgatóktól, akik képesek hátba támadni a védtelen magyarokat. Márpedig, ha ezt a veszélyt kell elhárítani, nem indokolt-e összefogni minden magyar érzelmű polgártársunkkal, még azokkal is, akik egyes kérdésekben olykor talán radikálisabban gondolkodnak minálunk, de legalább a nemzet féltésétől vezéreltetnek?”

A Népszava újságírója szerint „elképzeltető, mit fog követelni magának, ha már most – amikor még csak azt fogalmazta meg, mire tartana igényt az esetleges kisebbségi kormányzás támogatásáért –, így fest a kívánságlista: az Állami Számvevőszék és a Magyar Nemzeti Bank alelnöki posztja, valamint 'vezető tisztség' a titkosszolgálatoknál. Ezt az aspirációt Orbán Viktor egyelőre így utasította el: 'Ez a kérdés nem időzerű, **majd a választók eldöntik, hogy kit milyen felelősséggel bíznak meg**. Jóságos isten. **Ezt a szöveget már ismerjük**. Torgyánnal is azért léptek koalícióra annakidején, mert – úgymond – a választók nem tettek lehetővé más lépést. Mintha bizony a szavazatok mellé odaírták volna a választók azt is, hogy mindenképp a Fideszt akarják, akár Torgyánnal együtt is. És most hasonlóképp fognak dönteni a Fidesz helyett: **ha nem adják szavazataikat elegendően az Orbán-Dávid kettősre, az egyszersmind automatikus felhatalmazást jelent Csurka bevonására**. És ha csak

kisebbségi kormányzásra vállalkozhat a Fidesz, akkor is azt mondja majd, a választók döntöttek úgy, hogy a MIÉP-et úgyszintén 'felelősséggel bízzák meg'”.

A Népszava újságírója szerint „akár koalíció lesz a MIÉP-pel, akár csak a külső támogatására számítanak, valójában a radikálisok ejtették túsul a Fidesz-MDF mérsékeltjeinek egyre zsugorodó csapatát. Az a drámai helyzet állt elő, hogy ma már nem önmagában a MIÉP testesíti meg mindazt a veszélyt, amelytől az elkötelezett demokraták mindig is féltették az országot. A kormánykoalíció olyan mértékben építette magába a csurkista politizálás posztulátumait, hogy lényegében mintegy azonosult azokkal. A szólásmondás-kedvelő Orbán Viktor figyelmébe ajánljuk, hogy ezt nevezi a népnyelv róka fogta csukának. Másként pedig azt mondja: törököt fogtam, nem ereszt”.

Kis Tibor szerint (Kell a MIÉP, **Népszabadság**, 2002. március 4.) „a MIÉP-vezér nyilatkozataiból ez érződik ki – a közös érdek lett a döntő e kapcsolatrendszerben, s a választások közeledtével a jobboldalon mindinkább az együttműködés válik a meghatározóvá. Mindebből kiindulva aztán a MIÉP-elnök nyilván jól mulat Pokorni, Dávid Ibolya meg a többi kormánypárti alvezér bizonykodásain, hogy 'nem, nem, soha' – mármint ami a szélsőjobboldallal való közös kormányzást illeti. Hiszen Csurka tisztában van vele, e tekintetben is egyedül az a mérvadó: mit mond Orbán? **Márpedig a kormányfő a jelek szerint változatlanul nem zár ki semmit.** Olyannyira, hogy a Fidesz és a MIÉP viszonyát firtató újságírói kérdésre még a múlt héten is elutasította a nyílt színvallást; a dolgot egyszerűen időszerűtlennek ítélte, hozzátéve, hogy 'majd a választók eldöntik, kit milyen felelősséggel bíznak meg'. **Mindenképpen sokat mond, hogy Orbán egy hónappal a választások előtt makacsul lebegtet egy ilyen súlyú ügyet.** E magatartás nyilvánvalóan a Fidesz növekvő zavarának a jele. Mert hiszen a kormánypárt valóban ott tart, hogy lassan nemcsak az abszolút többség elérésének ábrándjával kell leszámolnia. Egyidejűleg az is tudatosul híveiben: a MIÉP ma gyakorlatilag a legközelebbi – sőt az egyedüli – Fidesz-szövetséges a centrumtól jobbra. Márpedig e ráutaltság a szélsőjobbra egy európai aspirációkat hirdető kormánypárt esetében napjainkban bizony nagy baj. S nyilván az volna az egyedül becsületes dolog a Fidesz részéről, ha e csapdahelyzetet nyíltan bevallaná a társadalomnak, és párbeszédet kezdene vele a dilemma feloldásáról. Csak hát azzal is tisztában lehetnek Orbánék, hogy Csurka esetleges bevonása a kormányzásba – akár csendestársként is – nem egyszerűen nemzetközi botrány: egy ilyen döntésnek a hazai következményei szintén beláthatatlanok lennének. Ezért aztán a becsületes, világos beszéd helyett Orbánék számára marad a lapítás, a sunyítás és a kivárás. Nyilván azzal a hátsó gondolattal, hogy a magyar társadalom torkán egyszer már sikerült ledugni a torgyáni békát. Orbán azonban téved, ha az akkori és a mostani helyzetet összekeveri. **A mai Európában tudniillik nincs olyan módszer, amivel Csurkát valamelyest is szalonképessé, legalább Torgyánná lehetne maszkírozni”.**

Csurka István szerint (Magyar szemmel, **Magyar Fórum**, 2002. március 7.) Kis Tibor Kell a MIÉP című cikke „arról szól, hogy a Fidesznek kell a MIÉP, ellenben a Nyugatnak nem, és a Népszabadságnak meg egyáltalán. Az 59 soros cikkentyű lényegében véve arról szól, hogy vajon Orbán Viktornak sikerül-e elfogadtatnia a magyarsággal és Európával a MIÉP-pel kötendő koalíciót, s a dolgozat három utolsó mondata, az összegzés így hangzik: 'Nyilván azzal a hátsó gondolattal, hogy a magyar társadalom torkán egyszer már sikerült lenyomni a torgyáni békát. Orbán azonban téved, ha az akkori és a mostani helyzetet összekeveri. A mai Európában ugyanis nincs olyan módszer, amivel Csurkát valamelyest is szalonképessé, legalább Torgyánná lehetne maszkírozni.'

Ha mármost eltekintünk ezeknek a mondatoknak beteges akarnokságától, undort keltő képeitől, amelyek már nem stíluselemek, hanem egy beteg lelkiállapot tükröződései, és pusztán a politikai jelentést nézzük, akkor ezekben a mondatokban az fogalmazódik meg, hogy Európa mint olyan, egységesen tiltakozik az ellen, hogy a most már mégiscsak jó Torgyán, az elfogadható Torgyán helyett a teljesen elfogadhatatlan és átmaszkírozhatatlan Csurkával szövetkezzék Orbán Viktor. Európa tehát idefigyel és tiltakozik, ismeri a magyar politikai helyzetet, az árnyalatokat, tudja, hogy a békánál is van rosszabb: maga az ördög”.

Csurka úgy véli „a közelmúltban itt járt vagy tárgyalt Orbán Viktorral Thorsten norvég miniszterelnök, akinek látogatását mélyen elhallgatták, felkereste Orbánt Berlusconi olasz

miniszterelnök, korábban Stoiber bajor miniszterelnök és kancellárjelölt, s Ausztriával, Schüssellel pedig állandó a kapcsolat. Aligha képzelhető el, hogy ezek, ha egyáltalán ismerik a Csurka-kérdést, a 'még Torgyánná maszkírozva se!' álláspontjára helyezkedtek volna. Hiszen Berlusconi kormányának tagja Fini, akit a Népszabadság újfasisztának tart, Schüssellel pedig az osztrák Szabadságpárt, a még most is Haider vezetése alatt álló. Európában ma több helyütt vannak kormányon vagy koalícióban olyan pártok, amelyeket a Népszabadság és köre nem szívelhet, mert jobboldaliak. Norvégia, Dánia, Svájc, Ausztria, Olaszország, sőt még az Ibériai-félsziget országait is ide sorolhatjuk. Finnországtól le Szicíliaig tehát nincs meg a politikai valóságban az a MIÉP-ellenesség, amiről Kis Tibor és Lenin-lelkű társai beszélnek. Ellenkezőleg: csak olyan titkos értesüléseket szerezhettek ezekről a tárgyalásokról, hogy ez a kérdés ezeken szóba sem került, vagy ha szóba került, akkor **az illetők nyilván tartózkodtak attól, hogy beleszóljanak a magyar belpolitikába, különösen hogy eltiltsák valamitől a magyar kormányfőt. Ez ugyanis képtelenség.** Az a gondolat ugyanis, hogy egy nemzet függetlenségét úgy is lehet korlátozni, hogy a szabad választáson kialakult eredmény szerinti koalíció összeállását kívülről meg lehet akadályozni, mintegy meg lehet tiltani és szankciókkal lehet sújtani, teljesen új. Most kísérelték meg alkalmazását izraeli nyomásra Ausztria ellen, és ez is mindjárt megbukott. Természetes, hogy azok a kormányfők, akik most idelátogattak, nem a MIÉP érdekében közbenjárni jöttek Orbánhoz, hanem éppenséggel Orbán kedvéért jöttek, és az ő politikájának a szekerét tolják, mégpedig úgy, ahogy neki a legjobb. Ezek annak örülnének, ha kormányon maradna, mert egy tömbbe tartoznak vele. **Oldja ezt meg úgy, ahogy tudja, ahogy lehet.** Valószínűleg ennyit mondtak. (...) éppen az nem történik meg, amire nekik égető szükségük volna: az elhatárolódás, a beleszólás, a tiltás. Ezért írja Kis, hogy az egész Európa tiltakozik. Ha valóban tiltakozna, nem ezt írná. Most azonban, mivel kormányok részéről, felelős helyről nem jön számottevő tiltakozás, azt kell hazudni és azt kell elhitetni, hogy egész Európa elképzelhetetlennek tartja ezt a szövetséget. Amely még nem is jött létre. Hogy ne jöjjön létre”.

Csurka szerint „annak az állításnak, hogy a MIÉP-pel, Csurkával nem szabad összefogni, többséget alakítani, **csak sajtótámogatottsága van Európában. Az európai sajtó jelentős része liberális befolyás alatt áll,** s a magyar kérdésekkel pedig olyan, oda kihelyezett emberek foglalkoznak, akiknek a nevét néhány évvel ezelőtt kurziváltam a Frankfurteri Könyvvásár alkalmából írt cikkemben, jelezve szellemi hovatartozásukat, amely kétségtelenül származás szerinti hovatartozásukból is eredt. Ezek lehetnének a Népszabadság vezércikkírói minden további nélkül. Az irányítás is közös, és ezek is beszállítók”.

Csurka úgy véli „nagy a tét, sokat és keményen kell hazudni. Amikor már kifogyni látszanak az érvekből, jön a tekintély. Jelenlegi legnagyobb tekintélyük Tom Lantos, aki már több mint egy évtizede szállítja át ide az amerikai tekintélyt, a Zsidó Világkongresszus bölcsességét. Eme szervezet vezetőségének ő egykoron tagja volt, és lehet, hogy ma is az. Egyik résztvevője volt annak az előadásnak, amelyet Washingtonban tartottak, s amelyen Göncz Árpád egyik darabját mutatták be a fenti szervezet egyik leányintézményének a támogatásával. Most már ilyen előadások nem születnek, de Tom Lantos azóta is mindent tud Magyarországról, és mindenkit készségesen eligazít afelől, hogy mi az amerikai álláspont a magyar szélsőségesek ügyében. Mert ha valahol, hát Amerikában aztán mindent tudnak hazánkról, belső viszonyainkról. Van úgy, hogy egy-egy disztिंगváltabb amerikai demokrata, akár rögbijátékos, akár baseballütős, akár pedig a Fehér Ház ovális szobájában szexuális szolgáltatást nyújtó hölgy, éjszaka felriad, hogy kötünk-e koalíciót. Nem tudom. **A választási eredménytől függ.** Remélem, ez lehetőséget nyújt rá. Azt azonban semmiképpen nem fogadom el, hogy Kis Tiborok, Ron Werberék döntsék el a magyar demokrácia sorsát. Azt, hogy Medgyessy és az MSZP ugyanazzal az izraeli kampánycéggel dolgoztasson, amelyik előzőleg Borisz Jelcin és Iliescu kampányát is irányította, a magyar törvények nem tiltják. Ugyanígy azonban azt sem, hogy valaki rámutasson ennek a magyar sorsot illető súlyos veszélyességére. Egy, az egész magyar életre, gazdaságra, politikára, államtitkokra is rálátó párt, amely négy évig még a rendszerváltás után is kormányon volt, és ma is számos megfigyelői pozícióval rendelkezik a legfontosabb helyeken, csak akkor teheti meg ezt, ha nem törődik a haza sorsával, ha a hatalomért képes a hazát kiárúsítani. Ez maga a megvalósult **hazaárulás.** Szálláscsinálás.

Mi pedig azt mondjuk: **döntsön a nép, a magyar”.**

Várhegyi Attila, a Fidesz országos választmányának elnöke közleményt adott ki, és „ebben

annyi szerepel, hogy (In: Csurka gáláns ajánlata a Fidesznek, Magyar Hírlap, 2002. március 7.) 'a legnagyobb kormányzó párt nem vesz részt más politikai erők hatalomról folytatott vitáiban'. A nyilatkozat leszögezi: a polgári kormány négyéves munkájának eredményei és az ajánlások gyűjtésének tapasztalatai azt mutatják, hogy a választásokon a mandátumok többségét a polgárok többsége által támogatott összefogás kapja meg, amelynek tagjai: a Fidesz, az MDF, az MKDSZ, a Kisgazda Polgári Egyesület, a Fidelitas és a Lungo Drom”.

Pokorni Zoltán, a Fidesz elnöke (u.o.) „Csurka Istvánt a szélsőjobbboldali diktatúra veszélyét említő szocialista elnökhöz irányította, mondván, hogy 'akkor járnának el helyesen, ha közvetlenül egymással vitatnák meg az ellentéteiket. A háborúskodást és a csatateret átengedjük nekik, a mi dolgunk a békés építés, az emberek mindennapjainak segítése”.

Csurka István ajánlatáról Kovács László, az MSZP elnöke elmondta (u.o.) „a mai naptól **a választások tétje az, hogy szabadság, demokrácia és jogállam lesz-e, vagy kirekesztő szélsőjobbboldali diktatúra** (...) ha a Fidesz és a MIÉP koalícióra lép, 'arra rámenne az egész ország, nemzetközi elszigetelődés és konfliktusok várnának ránk, egy olyan Magyarország, amelyet az itt élőknek és a határon túl élő magyarságnak szégyellnie kell.' Kovács László kifejtette: ami történt, az egyben az egykor liberális, ma saját magát jobbközép pártnak beállítani próbáló Fidesz szakítása a konzervatív hagyományokkal. Antall József kizárta pártjából Csurka Istvánt, Orbán Viktor most visszavette – mondta Kovács László. Leszögezte: véget ért a Fidesz bújócskája, a Fidesz-MIÉP koalíció tagadása: összenőtt az, aminek összetartozása az elmúlt hónapokban egyre láthatóbbá vált, ami a hazai és a nemzetközi közvéleményben egyre erősebb aggodalmat váltott ki”.

Kuncze Gábor szerint (u.o.) „most már világossá válhat a Fidesz szavazóinak az, hogy a MIÉP-et is a nyakukba veszik. Hozzátette: a Fidesz, csak azért, hogy hatalomban maradjon, nem teheti kockára az ország jövőjét, uniós csatlakozását, ezért a Fidesznek határozottan kell visszautasítania Csurka ajánlatát, mert ez az ország érdeke”.

Török Gábor politológus szerint (u.o.) „a Csurka-ajánlat a 22-es csapdája. (...) Csurka István átgondoltan nyilatkozott, mert a MIÉP-nek kedvező, hogy erőt tud felmutatni a választóinak, lehetőséget a koalícióra, jelezve, hogy aki a MIÉP-re szavaz, az kormányzati pozícióba juttathatja a pártját. Ráadásul a nyílt, becsületes megállapodás megemlézése arra utal, hogy **Csurka szeretné, ha a fideszesek kimondanák: köszönjük szépen, s ezzel szalonképessé tennék a MIÉP-et**”. Török szerint „az ajánlat a Fidesznek a legkedvezőtlenebb. A vezető kormányzó párt eddig mindent megtett, hogy a MIÉP szavazóit magához csábítsa, miközben most a koalíció lebegtetése nehezíti helyzetét, és ezzel szavazókat veszíthet. Akik a Fidesz és a MIÉP között ingadoznak, de egyértelműen baloldallelenségek, azokat a koalíció reménye visszaviheti Csurkához, ám a Fidesz elveszítheti azokat a szavazókat is, akik nem hajlandók Csurkáékat elfogadni. A Fidesz mai és a két forduló közötti érdeke nem egyezik, ezért került csapdába. Kérdés, miként tudja megtartani a radikális jobbboldali voksokat, hogy ne veszítse el a mérsékelt szavazókat”.

A **Magyar Hírlap** szerkesztősége szerint (A blöff, Magyar Hírlap, 2002. március 7.) „mint mondják, Csurka István nagy kártyás volt (talán ma is az), egy nagy kártyás pedig szeret és tud blöffölni. A politika nem kártyacsata, ám a blöff a pártok eszköztárába is beletartozik. Erős, komoly elvi alapokon álló pártnak alig kell alkalmaznia, a gyöngének, alakoskodóknak annál inkább. Kevés a vesztenivalójuk vele, ha meg bejön, tiszta haszon. Csurka MIÉP-je a legtöbb közvélemény-kutató cég szerint az ötszázalékos támogatottságot is alig éri el – ha többet kap, azt rejtőzködő szavazóinak köszönheti. Ennek fényében az, amit most Csurka nyilatkozott, a blöff kategóriájába tartozik, de azért így sem árt szemügyre venni. A pártelnök szerint a MIÉP harmadik erőként egy igen komoly nemzeti szavazótábor tudhat maga mögött, amely nem fogható fel körön kívüli segéderőként. – Segéderő pedig a választásokon majd felsorakozik a Fideszben egyesült erők mellett, hogy megakadályozza a 'nemzetellenes' MSZP-SZDSZ újbóli hatalomra kerülését. Szépen hangzik. Szépségét csupán két dolog halványítja.

1. A nyilatkozat eleje úgy hangzik, hogy 'Ha a MIÉP várakozásai teljesülnek.' Kártyanyelven: ha lesz nyolc pirosam és két ászt húzok, akkor bemondom a redurchmarsot. Köznapi nyelven: ha csoda történik, és a MIÉP csakugyan 100 fölötti helyen léphetne vissza a nagy párt javára. 2. Az

önfeláldozó hazafiak nem ingyen mentik a nemzetet. Már most szeretnék 'becsületes, nyílt megállapodást' kötni Fidesz és Tsaival a vételárukról. Egy MIÉP-vezető korábbi 'magánkijelentése' szerint **ez az MNB és az ÁSZ egy-egy alelnöki posztja lenne, plusz az oktatási vagy kultusztárca vezetése.** Csurka mostani nyilatkozata szerint a feltétel pusztán 'a MIÉP programjának a párt parlamenti részvételi arányában való megvalósítása'. Hogy az pontosan mi? Aki nem tudja, járjon többet MIÉP-rendezvényekre és olvasson gyakrabban Magyar Fórumot. Csurka legújabb nyilatkozatának nyertese-vesztése természetesen a Fidesz-MDF. Akik e felajánlkozással nem tudni, hány szavazót nyernek vagy veszítenek. Annyi biztos, hogy ha a MIÉP nyíltan őket támogatja, az éppúgy kompromittáló, mint az, ha a MSZP-t a kisgazdákkal hozzák hírbe. A nagy különbség azonban nem csupán annyi, hogy a kisgazdák – mint nyilatkozzák – semmi pénzért nem lennének az MSZP segéderői. Hanem, hogy ha a Fidesz-MDF esetleg tényleg rászorul majd a MIÉP-támogatásra, és éppúgy képtelen lesz nemet mondani nekik, mint annak idején Torgyánnak, az – Talleyrand-nal szólva – több mint bűn. Az hiba. **Azzal nemcsak a mezőgazdaságot, azzal az egész országot tönkre lehetne tenni**”.

Bognár László, a MIÉP alelnöke szerint (In: A MIÉP támogatást ígér a Fidesznek, **Népszabadság**, 2002. március 7.) „a választások második fordulójában készek visszaléptetni jelöltjeiket a Fidesz javára, ha a kormányzó párt ezt **nyíltan kéri, háttér-megállapodásokra azonban nem hajlandók.** (...) a MIÉP kívülről is támogatna egy kisebbségi Fidesz-kormányt, ha cserébe ÁSZ-alelnöki és MNB-alelnöki pozíciót kapna, illetve a titkosszolgálatoknál fontos tisztséget tölthetnének be”.

Nagy N. Péter szerint (Csurka koronázna, **Népszabadság**, 2002. március 7.) „Csurka István tegnap pontos forгатókönyvet tett le a Fidesz asztalára. Bejelentette, nem kér kormánypozíciókat az immár formálisan is megígért második forduló visszalépésekért cserébe. A MIÉP nemzetépítő programjának a párt eredményeivel arányos megvalósítására vár garanciát az általa remélt Fidesz-kormánytól. Ha ezt megkapja, hogy Torgyán szavaival éljek, hajlandó feltenni Orbán Viktor fejére a koronát. Csurka az ajánlattal feloldotta az ellentmondást, amely Pokorni Zoltán, illetve Orbán Viktor MIÉP-pel kapcsolatos nyilatkozatai között – ha nem is feszült, de azért lebegett. Pokorni azt mondta korábban, ki van zárva a koalíció a két párt között. Csurka nem vitatkozik vele. Orbán nyomatékkal nem zárt ki semmit. Csurka nyilatkozata ennek az ígéretnek is megfelel. Azt ajánlja, hogy ha nem kerül abszolút többségbe a Fidesz, pártja kívülről biztosított támogatással lehetővé teszi a kisebbségi kormányzást. Ha rajta múlik, tegyük hozzá a rend kedvéért. Az kétségtelen és tapintható, hogy Csurkát és követőinek egy részét ádázul ellenséges indulatok dúlják. Ezek akár még ezt a hatalmi pozícióktól történő visszalépést is indokolhatnák. Bármire képesnek mutatkoznak, csak kizárhassák azokat, akiket ők idegen érdekek kiszolgálóinak, nemzetellenes erőknek (...). Hogy, idézet tegnapról: kizoríthassák őket. De félreismerne Csurkát, aki azt gondolja, hogy az indulatok hevében bármikor is szem elől tévesztené a saját érdekeit. Tegnap húzásával a politikai sakkszimultánnak éppen azon a tábláján lépett egyet ugyanis, ahol a Fidesz a partner. (Más táblákon persze nem húzogát, ott inkább az erősakk híve.) Csurka arra reagált, hogy a Fidesz hetek óta az ő szavazóit környékezi. Orbán Viktor élettéről tett említést (megengedve a szójátékot, hogy az Európai Unió kívül is van élet, de azt élettérnek nevezik), majd Csehország és Szlovákia uniós belépése feltételül a benesi dekrétumok megsemmisítését ajánlaná, saját politikai élettörténetét tekintve előzmények nélkül. Eközben pártja vezetői már-már abban a kegyetlen hangnemben minősítik a mai ellenzékét, amely a MIÉP számára mindig is természetes volt”.

Nagy szerint „Csurka felismerhette, hogy Orbán a párttömbje számára létfontosságú néhány százaléknyi szavazatot az ő bázisából szeretné lehasítani. Jó ideje érzékelteti a Fidesz a MIÉP táborával, **hogy tőlük is megkaphat mindent, amit az 'anyapárt' ígér**, ráadásul ők nemcsak gyűléseznek, beszélnek, hanem cselekednek is. A Fidesz tehát miután balra immár átléphetetlen szakadékot robbantott maga köré, végképp a másik oldal felé fordul. Azt sugallja, hogy a MIÉP-es, ha nem akarja, hogy kárba vesszen a voksa, szavazzon inkább a Fideszre. Tartalmilag így is 'hazaszavaz'. Csurka erre reagált: kívülről is köthető koalíciót, programérvényesítést, hasznos szavazatot ígér híveinek. Miközben a Fidesz a '**se nem liberális, se nem konzervatív, hanem magyar**'-ral a régi MIÉP-jelmondat ritmusát, töltését is elveszi, Csurka tovább rohan jobbra. Egyre gyakrabban hangoztatott kulcsszava: visszaszerezni. Ez valóban megkülönböztető erejű. Nem, tudni, hogy ide is képes-e követni a Fidesz. A párt

meghatározó vezetőinek évek óta nincs érdemi kifogásuk a MIÉP-pel szemben. Stiláris, modorbeli távolságot tartanak tőle, azt is inkább a nemzetközi hangulatokra hivatkozva. A MIÉP előnyben van velük szemben. E pártnak nem annyira programja van, mint inkább jelszavai, amelyekkel könnyen, gyorsan mozog. Ezek szerint kiiktatná a multinacionális tőkét – menjenek, szerényebben éljenek, de legalább magunk! – nem kér az internetből, a bevásárlóközpontokból, a multiplexmozikból, kereskedelmi tévékből, nem fogadja el az ország határait, a NATO-t, a privatizációt, lényegében semmit, ami lett, ami van. És most a visszaszerzés: mit, kitől, hogyan? Megfeleltethető-e még ez is annak, ami a Fidesz értékrendje szerint nem szélsőséges, pusztán csak radikális? Csurka tegnapi ajánlatával a Fidesznek is tett egy gesztust, miközben valójában tovább mozog jobbra. A Fidesz válaszkényszerben. Csurka tömegei után nyúlva, lép-e megint vezérük után? S ha igen, néz-e visszafelé is? Tudja-e még a Fidesz, hogy mit hagy maga mögött?”

Sebes György szerint (Puska a falon, **Népszava**, 2002. március 7.) „a történelem ismétlődik. Régi igazság ez, de kissé mindig meglepő, hogy olyan dolgok is megismétlődnek, amelyekről úgy látszott, egyszer már végképp túljutottak rajta. Ilyen az egykori híres drámaíróból lett politikus újabb fellépése. A Csurka-szindróma. A Magyar Igazság és Élet Pártjának elnöke váratlan lépésre szánta el magát. Bár ahogy őt ismerjük, a lépés csak a nézőknek váratlan, a dramaturgia ugyanis bizonyára jó előre kidolgozott. Akárhogyan is van, hirtelen kiderült, hogy Csurka Istvánnak **már nincsenek feltételei egy jövőendő koalíció érdekében**. Bár nemrég még azt mondta, hogy komoly ára lesz, ha pártja visszaléptet képviselőket a választás második fordulója előtt a Fidesz–MDF javára, most mégis azt közölte: több mint száz helyen megadják majd a támogatást a Fideszben egyesült erőknek. Kvázi ingyen. Hogy mitől ez a váratlan szívjóóság? Csurka úgy ítéli meg, a nemzeti oldálnak feltétlenül szüksége lesz a MIÉP hathatós támogatására a választásokon. Csak így lehet ugyanis megakadályozni, hogy újból hatalomra kerüljenek a 'nemzetellenes erők, az MSZP és az SZDSZ'. Nem kétséges, hogy valóban ez a felajánlás oka. De abban eddig sem kételkedett senki, hogy a MIÉP mindent megtesz a – szerintük – idegen érdekeket kiszolgáló, a nép ellenségének számító pártok visszaszorításáért. A nagy húzás nem is ebben van. Hanem abban, amit az elnök úr indoklásában megemlít. Először is: **pártját immár ne körön kívüli segéderőként vegyék számításba**, mert – idézzük – 'ez igen méltánytalan volna szavazótáborával, a keresztény magyar társadalom radikális változásokat kívánó részével' szemben. Másodszor pedig: **egyetlen nemzeti erőt se tartsanak másodrendűnek, mert a gőgös minősítés visszaüt, és így még az bizonytalan lehet, hogy nyernek-e a választáson**. A helyzet, amelyet a drámaíró-politikus így módon teremtett, egyetlen részletében sem hasonlít a jó tíz évvel ezelőttire – és mégis azt idézi. Akkor – egy győztes választás után – évekbe telt, amíg Antall József és az MDF megszabadult Csurkától. Aki annakidején is 'a keresztény magyar társadalom radikális változásokat kívánó részét' képviselte, de ez sok – és egyre több – volt az MDF-nek. És az akkori vezető kormánypártot nemcsak a kormányzás erőn felüli feladata, hanem ez a küzdelem is annyira felőrölte, hogy azóta is csak árnyéka a rendszerváltozás-kori önmagának. Most Csurka egy újabb vezető kormánypárttal próbálkozik. Ebben a pártban nincs benne, de – a hatalom egy darabjáért – szívesen szegődne mellé. A maga szempontjából tökéletesen igaza is van. Az ajánlatával teremtett helyzet viszont – elismerik vagy sem – a Fidesznek kínos. De nagyon. Ha ugyanis választást akarnak nyerni, és főleg, ha újabb négy évig kormányozni akarnak, sok mindenre tekintettel kell lenniük. A hazai politikában például azokra, akik a jobboldal hívei, de annyira már nem, hogy a MIÉP-et is elviseljék. És azt is egészen komolyan meg kell gondolniuk, hogy egy NATO-tag és az uniós csatlakozás előtt álló ország vezető kormánypártja meddig fogadhatja el az – itthon és külföldön is – szélsőjobboldalinak minősített párt támogatását. A drámaíró jól kitalálta az újabb színjátékot. A díszlet jól látható pontjára odatett egy puskát, amelynek – a dramaturgia szabályai szerint – a darabban el kell sülnie. Hogy ki lő vele, merrefelé, és kit talál el, azt csak az első, majd a második választási forduló után látjuk meg. Addig meg mindenki izgulhat”.

Orbán Viktor miniszterelnök, **Pokorni Zoltán**, a Fidesz és **Dávid Ibolya**, az MDF elnöke egybehangzóan közölte: (In: Orbán nemet mond Csurkának, **Népszava**, 2002. március 8.) „**nem kívánnak megállapodást kötni, együttműködni a MIÉP-pel.**”

Pokorni szerint (u.o.) „Csurka István szépen hangszerelve, jó dramaturgiai érzékkel nevezte az MSZP-t nemzetietlennek, mire a szocialisták elnöke szélsőjobboldali diktatúrával fenyegetett. A Fidesz-elnök szerint Kovács László MSZP-elnöknek

Csurka István kijelentésére reagáló szavai Grósz Károly szellemét idézték, aki fehérterror visszatérésével riogatott a rendszerváltozás előtt két évvel”.

Kovács László visszautasította Pokorni kijelentését, szerinte (u.o.) „nem ő fenyeget szélsőjobboldali diktatúrával, hanem Csurka, és az, aki ezt négy éven keresztül előkészítette. Mint mondta, ez a helyzet nem alakulhatott volna ki, ha a Fidesz nem hagyja szó nélkül az elmúlt négy évben a MIÉP kirekesztő megnyilatkozásait, és Csurka Istvánnak a demokrácia normáit vagy éppen Magyarország érdekeit fenyegető kirohanásait”.

Csurka István (u.o.) „nem tulajdonít különösebb jelentőséget annak, hogy a Fidesz politikusainak részéről mi hangzik el a MIÉP ajánlatával kapcsolatban”. A pártelnök úgy nyilatkozott: „változatlanul fenntartják ajánlatukat, hiszen a választások első fordulójának az eredménye lesz a meghatározó mindent szempontból. A MIÉP vezető politikusai nem sértődtek meg a Fidesz elutasító megnyilvánulásain, bár mint mondták, nem tartják szerencsésnek, hogy Pokorni Zoltán egy televíziós nyilatkozatában elhatárolódott a MIÉP-től. (...) A választásokat követően már többször is bebizonyosodott, hogy az előzetesen tett fogadalmaknak nincs nagy jelentősége, a szükség, a kormányalakítás lehetősége ugyanis nagy úr”.

Sebes György szerint (Ideje van a szólásnak, Népszava, 2002. március 8.) „a MIÉP elnöke bizonyosan jól kiszámította, hogy választási ajánlata nyomán megbolydul majd a hazai politikai közélet. Nem lehetett sok kétsége aziránt sem, hogy mit mondanak majd a 'nemzet' – és az ő – fő ellenségei, a szocialisták és a szabad demokraták. A 'sötét ló' a Fidesz volt (van). Csurka, aki egy rendszerváltó párttal annak idején már rendesen elbánt, most egy újjal próbálkozik. Ez a nagy találmány mindabban, ami forogatókönyvében áll, ami eddig láthatóvá vált és csak amit ezután tudunk meg. Hogy tudniillik helyzetbe kényszerítette a választási győzelemre készülő vezető kormánypártot. Felmérte, hogy a Fidesznek a parlamenti mandátumok több mint felének megszerzéséhez még újabb partnerre van – lehet – szüksége az eddigieken kívül is és azt már csak a szélsőjobbon találhatja meg. Felmérte nyilván azt is, hogy – akármi is történik – máris kínos helyzetbe hozta őket. Ezt tükrözik a Fidesz vezetőinek első nyilatkozatai. Először a választmányi elnök, Várhegyi Attila volt a kijelölt nyilatkozó. Ő csak annyit mondott, hogy pártja halad tovább a maga útján. Még azt is éreztették, hogy az ügyet nem tekintik akkora súlyúnak, hogy magasabb szinten is véleményt mondjanak róla. De aztán mégis megszólalt a pártelnök. Pokorni Zoltán először is közölte, hogy szó sem lehet a MIÉP-pel kötendő koalícióról. Hozzátette még, hogy a vita tulajdonképpen a MIÉP és az MSZP között van, oldják tehát meg egymás között az egészet. A párt ügyvezető alelnöke is hasonlóan nyilatkozott, csak más kiindulásból. Kövér László ugyanis üdvözölte Csurka István bejelentését és azt mondta, örömmel hallotta. Aztán – mint aki helyre teszi a saját jó kis viccét – hozzátette, bízik benne, hogy az SZDSZ és az MSZP jelöltjei – hasonlóan a MIÉP-hez – szintén visszalépnek a javukra a második fordulóban. A bonmot ezúttal félrecsúszott. Éppen Kövér László ugyanis az, aki – a vezető kormánypárton belül is – komoly felelősséget visel a MIÉP mostani szerepvállalásáért. Mindenesetre őt érezhetik a MIÉP-esek a legközelebb magukhoz. Pedig nem egészen tíz éve még Kövér volt az, aki a Csurka-jelenség veszélyeire figyelmeztetett a parlamentben”.

Sebes úgy véli „egy ember van, aki 'tisztába tehetné' a helyzetet. Az az ember, aki újságírói kérdésre még egyszer sem zárta ki konkrétan a MIÉP-pel kötendő koalíció lehetőségét. Az az ember, aki az MSZP kormányfőjelöltjének szóló válaszlevelét nem úgy írta alá, hogy 'a Magyar Köztársaság' miniszterelnöke, hanem úgy, hogy 'Magyarország miniszterelnöke'. Orbán Viktornak immár meg kellene szólalnia és világossá tenni, hogyan – és hol – is áll hát pártja – és ő maga – ebben a helyzetben. Az ugyanis senki előtt sem kétséges, hogy a Fidesz még mindig – és változatlanul – Orbán Viktor pártja, hiába nincs párttiszsége. Most olyan helyzet alakult ki, amelyben az ő állásfoglalására is szükség lenne. Mit szól a választási ajánlathoz és

mit szól a március 15-re meghirdetett 'megszabadulás napjához'? Itt arról az országról és annak további sorsáról van szó, amelynek ő a miniszterelnöke. Ezt a kérdést nem lehet azzal elütni – amit Borókai Gábor kormányfővivő már többször mondott –, hogy itt nincs szükség a miniszterelnök megszólalására. Most van!”

Eörsi István: (Megoldások, Magyar Hírlap, 2002. március 8.) „azt mondja Grespik László, hogy a belügyminiszter nem mentheti fel őt, mint ahogy nem is ő nevezte ki a Fővárosi Közigazgatási Hivatal vezetőjének. Őt Orbán Viktor miniszterelnök nevezte ki, és csak Orbán Viktor miniszterelnök mentheti fel. Grespik László pártpolitikai tevékenységet fejtett ki, ezért a belügyminiszter kötelességszerűen felfüggeszti őt állásából. De a felfüggesztett hivatalvezető azért hivatalvezető marad. Csakugyan Orbán Viktornak kellene felmentenie őt, de hetek óta valahogy mégsem menti fel. Nem mondja, hogy nem menti fel, mert attól tart, ezzel törvényt sértene. De azt sem mondja, hogy felmenti, mert akkor a Csurka-tábort sértene. A kitűnő Grespik ugyanis a MIÉP színeiben sumérkodik. A miniszterelnök hallgat. A kormány tehát törvénytisztelő, de szolidáris is a szövetségesével: finom, ármányos megoldás”.

Eörsi: „azt mondja Csurka István, hogy szükség esetén száznál is több képviselőjelöltjét lépteti vissza a szavazások második fordulójában a Fidesz javára. Kitűnő ajánlat. Ha valamely Fidesz-politikus elhárítja ezt, akkor azt gondolhatja bárki, ráadásul joggal, hogy hazudik. Pokorni vállalja ezt a szerepet, ahogy akkor is vállalta, amikor a Fidesznek Csurka cvikipuszija helyett Torgyán cvikipuszija ellen kellett védekeznie. Miért ne vállalná: róla már nem derülhet ki, hogy arcerezenés nélkül lódít. Ha viszont valamely Fidesz-politikus már most, a választások első fordulója előtt elfogadná Csurka ajánlatát, akkor bárki elkiálthatná a napfényes utcán: 'A király meztelen.' Erre persze mondhatná az ily módon leleplezett politikus, hogy nem meztelen ő, csak bőrszínű ruhát öltött. Ez esetben viszont megcibálnák a ruháját ott, ahol könnyen cibálható. Ezért inkább azt mondja a Fidesz, Orbán Viktor kompetens szájával, hogy eddigi partnerein kívül senki mással nem köt választási szövetséget. Csakhogy Csurka nem is kérte erre a Fideszt. Egyoldalú ajánlatával nem választási, hanem hatalmi szövetséget készít elő. Erről azonban a Fidesz-politikusok csak hallgatnak beszédesen. Újabb pompás megoldás. De maga az ajánlat is figyelemre méltó. Csurka lényegesen több képviselőjelöltjét lépteti vissza a második fordulóba, mint ahány a számára legoptimistább, demokratikus nézőpontból pedig legpesszimistább számítás szerint bejuthat oda. Eszembe jut erről, hogy fiatal koromban egy barátom kisfia megkérdezte a papáját: 'Mondd, apa, ha ketten vannak egy szobában, és négyen kimennek, hánynak kell visszajönnie ahhoz, hogy senki se legyen bent?' Ezt a gyermekes kérdést csak alkalmazni kell Csurka és Orbán aritmetikai problémáira, és önkéntesül hullik a megoldás. Ma ezt kérdezné a kisfiú: 'Ha mondjuk a MIÉP-nek negyven képviselőjelöltje jut tovább, és ebből százról lemond a Fidesz kedvéért, hányat kell visszakapnia, hogy egy képviselőjelöltje se legyen?'”

Németh Péter szerint (Csurka a csúcson, Magyar Hírlap, 2002. március 12.) „Csurka cinikusan mosolyog, elégedett. Róla szólnak a hírek, az ő szavait értelmezi az összes politikai kommentátor, neki válaszol valamennyi parlamenti és azon kívüli párt. Az emberek, kisebb-nagyobb társaságokban, ugyancsak azt találgatják: miért éppen most, kivel egyeztetve, kinek az érdekében szólalt meg a MIÉP elnöke s beszélt jelöltjei második forduló visszaléptetéséről, s legfőképpen ez most kinek jó? Csurka mosolyog és elégedett. Drámaírói munkássága most ért a csúcspontra: szövegét ennyien még nem elemezték, előadására ennyien még nem figyeltek oda. Tömegjelenetet varázsolt a színpadra, szinte a semmiből. Képzeletünkben legalább százan mozognak a jelenetben, szinte el sem férnek, egymás hegyén-hátán tolonganak. És mind MIÉP-esek. Hát kell ennél több? Néhány nap kellett hozzá, hogy fölcsejtsünk: a darabba nincs is beleírva száz MIÉP-es szereplő, ők csak Csurka képzeletében élnek, e pillanatban nincs közvélemény-kutató, amely alátámasztaná, hogy a szélsőjobb lesz száz második forduló képviselőjelöltje”.

Németh szerint „Csurka tehát joggal mosolyog. Olyan mondat rabságába ejtette a felnőtt lakosságot, amelynek számára a másodlagos üzenet a lényeg: nagyok vagyunk és kikerülhetetlenek. És az egykor volt író pontosan tudta: a közvélemény az elsődleges jelentésen fog rágódni, a második tényként rögzül az agyakban. És ez fontosabb volt számára, mint az elhatárolódás, ami – ne gyártsunk összeesküvés-elméleteket, s feltételezzük, hogy a bejelentést nem előzte meg egyeztetés – ugyancsak kiszámítható volt. Még az életkora és tapasztalata alapján erre kevésbé hajlamos miniszterelnökből is kikényszerítette a távolságtartást; Orbán Viktor először volt hajlandó egyértelműen kizárni a MIÉP-pel kötendő koalíciót. Sőt: Kövér László – maga Kövér! – egészen odáig ment, hogy egy ilyen együttműködés egyenesen kárt okozna az országnak, veszélyeztetné uniós tagságunkat. Vajon kármentés lenne ez a kormányfő és a Fidesz prominensei részéről? Azért most e gyors és határozott nyilatkozatsorozat, mert a választani akaró, de ma még bizonytalan szavazókat egy Fidesz-MIÉP kormány lehetősége elijesztené és legott a baloldalra szaladnának? Lehet ilyen elemzése és következtetése is a csurkai víziónak, de akár bele is vághat a Fidesz koncepciójába. Hiszen az alapcél már elérték: a jobboldalon fölsorakozó pártok támogatóival kellő mértékben tudatosították, hogy a második fordulóban csak a fideszes jelöltre szabad szavazniok. (A MIÉP-esek, szerintem, ezt Csurka nélkül is tudták, tudják.) Most az tehát a feladat, hogy épp a bizonytalanokat nyugtassák meg: ők ugyan soha, semmilyen körülmények között nem paktálnak le a szélsőjossal. Ehhez pedig igazán jól is jöhetett nekik a bejelentés; jó apropót biztosított számukra, hogy sokszor és sok helyen rögzítsék elkötelezettségüket a jobbközép mellett. Eldobhatják immár a szélsőjobbhoz szóló üzeneteket, szakíthatnak (végre?) a szélsőjobb meggyőzését, elhódítását célzó retorikával, teljes gőzzel, s a legnagyobb figyelem közepette indulhatnak vissza közép felé. Ez egy olyan időszakban, amikor a Washington Post keltette hullámokat és gyanút kell elhárítani, különösen jó alkalom. Azóta, láthatjuk, nem nagyon esik szó az amerikai publicista bírálatáról, a témát szinte annullálta Csurka István”.

A Magyar Hírlap újságírója szerint (Elhatárolódás, közeledés – koalíció?, Magyar Hírlap, 2002. március 13.) „a 2002-es kampány egyik központi témájává mára a Fidesz és a MIÉP viszonya vált. A jobboldal vezető ereje szavazatai maximalizálására törekszik – hasonlóképpen, mint 1998-ban, amikor a Torgyán-féle kisgazdapárttal lebegtették az együttműködés jövőjét a választásokig. A két helyzet nem feltétlenül azonos, ám a retorika és a taktika szintjén – egyelőre – meglepő hasonlóságok fedezhetők fel”.

Karácsony Gergely, a Medián munkatársa szerint (u.o.) „a Fidesz-szavazók között csaknem olyan erős a MIÉP elutasítottsága, mint az MSZP-sek között. A Fideszre voksolók többsége tipikus átlagpolgár, és nem szereti a szélsőségeket. A MIÉP-esek között bizonyára sokkal többen szavaznának a Fideszre, mint fordítva, elsősorban azért, hogy semmiképpen ne a baloldali erők nyerjék meg a választásokat. (...) Csurka azzal, hogy beígérte a száz saját jelölt visszaléptetését, meg akarja tartani a szavazóbázisát, azt akarja demonstrálni, hogy pártja komoly, sőt meghatározó politikai erő”.

Karácsony szerint „a Fidesz nem azért tett gesztusokat a MIÉP-nek, illetve a MIÉP-szavazóknak, mert el akarja csábítani azokat, hanem csak azért, hogy a második fordulóban biztosan menjenek el szavazni, és az állva maradt Fidesz-jelöltet támogassák”. Karácsony azt nem tartja elképzelhetőnek, „hogy a Fidesz-szavazók amiatt forduljanak el a pártjuktól, vagy maradjanak távol az urnáktól, mert tartanának egy esetleges koalíciótól. Ez olyan tudatos politikai magatartást feltételezne, amely nem jellemző a választókra”.

Závecz Tibor, a Szonda Ipsos igazgatója szerint (u.o.) „a Fidesz szavazótáborát nem rengeti meg a MIÉP-hez fűződő viszony, legfeljebb (...) most a Fidesz híve a

választókorú népesség egynegyede. Közülük két százalék támogatja másodlagosan a MIÉP-et, öt százalékuknak viszont éppen Csurka pártja az elsődlegesen elutasított erő. A többi 18 százaléknyi fideszes nem viszonyul élesen a MIÉP-hez: náluk nem merevek a frontvonalak. Megállapítható tehát: az elkötelezett Fidesz-szavazók háromnegyedének nincs markáns véleménye a szélsőjobboldalról”.

Závecz Tibor szerint „a két párt közti üzenetések inkább a MIÉP táborát irritálják, elbizonytalanítva őket Fidesz-vonzalmukban. Az nagy valószínűséggel jósolható, hogy a MIÉP szavazói a második fordulóban átszavaznak az erősebb jobboldali jelöltre, ám tartózkodásuk távol tarthatja őket az első körben a polgári oldal egyéni jelöltjének támogatásától (...) 1998 áprilisában az FKGP-vel kapcsolatban hasonló volt az akkori Fidesz-választók dilemmája. Akkor a lakosság 16 százaléka volt Fidesz-támogató, két százalékuk támogatta, négy viszont elutasította Torgyánékat. A tábor ambivalens része – 10 százalék – jóval kisebb volt a mainál. Éppen ezért nevezhető karakteresebbnek az akkori Fidesz–FKGP-viszony a mai Fidesz–MIÉP-nél”.

Tölgyessy Péter (Fidesz) szerint (In: Szakály Attila: Kormányra kerülhet-e a MIÉP?, Népszabadság, március 13.) „bár a mostani választással kapcsolatban mindenről csak feltételes módban lehet beszélni, 'az kategorikusan kijelenthető, hogy a MIÉP nem lesz képes egyéni kerületben győzni', de az előfordulhat, hogy akár száz körzetben is a harmadik legtöbb szavazatot kapja majd. Ugyanakkor az sem lehetetlen, hogy magasabb választási részvétel esetén kimarad az Országgyűlésből. Úgy vélekedett: a MIÉP 14–26 közötti mandátummal számolhat, és az sem kizárt, hogy megelőzi az SZDSZ-t. De a már említett libikókahatás miatt nem valószínű, hogy a Fidesznek szüksége lesz ezekre a mandátumokra a parlamentben. Ha mégis, akkor Tölgyessy szerint nem lesz nagykoalíció, sem megismételt választás, hanem a Fidesz vezérkara olyan megoldást próbál találni, amelyben a Fidesz-kormányt a MIÉP kívülről támogatja. Bármilyen is az ára”.

Závecz Tibor, a Szonda Ipsos kutatási igazgatója szerint (u.o.) „magas, 65–70 százalékos részvételi arány esetén 'necces' a MIÉP parlamentbe kerülése (...) egy hete még szinte biztosnak tűnt a bejutás, Csurka István bejelentésének azonban lehet olyan hatása is, hogy a MIÉP holdudvarába tartozók egy része már az első fordulóban 'feláldozza magát', és a Fideszre szavaz”. Závecz szerint „a MIÉP 'házassági ajánlata' körülbelül háromszázezer Fidesz-szimpatizánst bizonytalanított el. Köztük olyanokat, akik 1994-ben az SZDSZ-re, 1998-ban a Fideszre szavaztak, Csurka Istvánt azonban 'már nem lehet lenyomni a torkukon’”.